

A macskamenyasszony

(Adatközlő: Bencz Andrásné, Gyűjtő: Sima Ferenc,
Nyitra, Kolon, 1959.)

 www.csemadok.sk/szovegfolklor-archivum/a-macskamenyasszony.)

Hol volt, hol nem volt, valamikor régen volt egy öreg király. Annak volt három fia. Egy napon magához hívatta a fiait az öreg király, és azt mondta nekik:

– Kedves fiaim, látom, hogy nagyok vagytok, a legénykort elértétek. Én öregszem, lehet, hogy lassan már itt hagylak benneteket, hát nagyon szeretném még életemben megtudni, hogyan házasodtok, milyen menyasszonyokat kaptok. Menjetek a világba mind a hárman, és keressetek magatoknak menyasszonyt!

Szót fogadtak a királyfiak, elmentek, mind a hárman más úton. Hát a legfiatalabb egyszer csak azon veszi észre magát, hogy rengeteg nagy erdőben van, de az erdő olyan sűrű, hogy még az eget se látja. Csak bolyongott, csak bolyongott, de bizony ki nem tudott belőle jutni. Leült pihenni, és szomorkodott, hogy már bizony itt kell vesznie ebben az erdőségben.

Ahogy ott szomorkodik, egy macska odamegy hozzá és megszólítja:

– Mi járatban vagy királyfi, mi hozott ebbe a rengeteg erdőségbe? – Mi? – azt mondja.

– Világot jöttem próbálni, és ide vezérelt az utam. Hiába járok, sehogyan ki nem jutok belőle.

– Hát bizony innen, te királyfi, soha, soha ki nem jutsz, éppen ha én foglak téged kivezetni. Tudom én, hogy mi járatban vagy, tudom, hogy menyasszonyt keresel. Hát, ha engem választasz menyasszonyul, én kivezetlek.

A királyfi előbb egy cseppet gondolkozott rajta, hogy hát, hogy válasszon ő macskát menyasszonynak. Aztán meggondolta magában, hogy kivezette magát, hiszen úgy sem veszi majd el a macskát. Megígérte hát neki, hogy menyasszonyának választja. A macska aztán kivezette őt az erdőségből, de mikor már az erdőszélre értek, meghagyta neki, hogy bizony ne gondolja, hogy be fogja csapni, mert akkor úgy még nem járt ember, mint ő fog. Ha pedig valamit kíván a király apja, csak nyugodtan jöjjön vissza, és ő teljesíti.

Elment nagy búsan hazafelé a királyfi. Már az idősebbek otthon voltak, nagyban dicsekedtek, hogy egyik a Napkirály lányát találta menyasszonynak, a másik meg a Szélkirálynak a lányát. Faggatták őt is a bátyjai, de nem mondott mást, csak annyit, hogy ő is talált menyasszonyt, de nem mondta meg, milyen királynak a lányát.

Eltelt két vagy három hét, az apjuk megint hívatta őket és mondta:

– No, kedves fiaim, ha már taláztatok magatoknak menyasszonyt, nagyon szeretném, ha hoznátok tőlük valami hímzést, hadd lássam, tudnak-e dolgozni!

Elmentek a királyfiak a menyasszonyaikhoz. A legifjabb nagy szomorúan ment, hogy hát milyen hímzést fog neki adni a macska. Ahogyan megy az erdő felé, a macskamenyasszony már messziről elébe szalad, és azzal köszönti:

– Isten hozott, isten hozott, szép királyfi mátkám, csak azt a szomorú képedet ne látnám. Mi járatban vagy, mit kíván megint király apád tőled?

– Mit? Azt mondja, hogy kérjek tőled hímzést. Valami szép hímzést.

– Hej, azon te egy cseppet se búsulj! Gyere, feküdj le egy kicsit, hogy a fáradtságodat kipihend, és mire felébreds, meglesz a hímzés. Úgy is volt. Ledőlt egy cseppet a fa alá a királyfi, el is aludt, mert nagyon kifáradt. Hát mire fölébredt, már ott van a menyasszony olyan szép hímzéssel, amelyet még ember nem látott. Egy cseppet meg is bátorodott a királyfi, hogy hát ez mégsem lehet egyszerű macska.

Hazavitte a hímzést. A két idősebb testvér már otthon volt, de bizony az ő hímzése volt a legszebb. De hiába faggatták a bátyjai, hogy miért szomorú, mondja meg milyen király lányát találta magának menyasszonynak, ki nem vehettek belőle semmi szót.

Eltelt vagy két-három hét, az apjuk megint hívatta őket.

– No, kedves fiaim, menjetek el a menyasszonyaitokhoz, és kérjétek el tőlük a vőlegénybokrétát, hadd lássam, melyikük tudja a legszebb bokrétát csinálni!

Megint elmentek. A legfiatalabb nagy búsan, hogy hát milyen bokrétát fog őneki a macska adni. Amikor odaért az erdőbe, a macska már elébe szaladt az erdőszéltől, s megint azt a verset mondta:

– Isten hozott, isten hozott, szép királyfi mátkám, csak azt a szomorú képedet ne látnám! Hát mit kíván a te királyi apád?

– Jaj, most azt kívánja, hogy vőlegénybokrétát vigye mindegyikünk haza.

– Hej, ez a legkisebb! Csak feküdj le, pihend ki magad, mert úgyis kifáradtál!

Lefeküdt a királyfi egy nagy fa alá, a macska ez alatt elkészítette a vőlegény-bokrétát, de olyat, hogy kíváncsi volt ránézni.

Cseppet megbátorodott a királyfi, vitte haza. A bátyjai már otthon voltak. Hát bizony az apjának most is az a bokréta tetszett a legjobban, amit az ő menyasszonya csinált. Maguk közt úgy súgtak-búgtak a királyfiak, hogy hát: „Ki is lehet ennek a menyasszonya? [Miért] nem vallja ki? Most is milyen szép bokrétát hozott haza, sokkal szebbet, mint az övék!”

Egy idő múlva az apjuk megint magához hívta őket, de ekkor már azt mondta:

– Menjetek, hozzátok el a menyasszonyotokat, hadd lássam őket személyesen is!

Ezen már nagyon meghökkent a királyfi. „Hogyan fogja odavinni a macskát a bátyjai és az apja elébe? Mit szólnak majd hozzá, hogy őneki ilyen menyasszony került?” Még szomorúbban ment szegény. Ahogy odaért az erdőszélre, már várta a macska.

– Isten hozott, isten hozott, szép királyfi mátkám, csak azt a szomorú képedet ne látnám! Ölelj meg, ihaja, csókolj meg, tyuhaja!

Hát mit tett, mit nem tett a királyfi, bizony megölelte, megcsókolta a macskát. Abban a pillanatban az erdő nagyot csengett-bongott, és mindjárt ott találták magukat egy gyönyörű királyi palotában. Volt ott minden finomság, paripák, aranyos hintó. A macska meg gyönyörű királykisasszonnyá vált, hogy nála szebbet elképzelni se lehetett. Mondta a királyfinak:

– Megmentettél a varázslat alól, mert engem egy vén boszorkány varázsolt el, és elátkozott, hogy addig átkozott legyek, míg engem valaki menyasszonynak nem választ. Hát így most már megszabadítottál, én leszek a feleséged, ásó-kapa válasszon el egymástól.

Nagyon megörült a királyfi. Ott termett a gyönyörű aranyos hintó, abba beleültek, szép paripák voltak elébe fogva, és úgy repültek haza a királyi apjukhoz bemutatni a menyasszonyt. Aztán megvolt a nagy lakodalom, lagzikodtak, ettek-ittak, máig is élnek, ha meg nem haltak.